

Tech és un nou canal de comunicació sobre recursos d'informació que el Servei de Biblioteques i Documentació posa al servei dels professors i investigadors de la UPC.

A TEch podreu trobar informació sobre recursos electrònics per matèries o àrees d'interès: informàtica, construcció, xarxes, mecànica, etc.; informació sobre bases de dades, com s'han d'utilitzar i com se'n pot treure profit; informació dels paquets de revistes electròniques i el seus serveis *pull/push*; informació sobre webs temàtiques importants per a la recerca; informació dels recursos electrònics i publicacions dels professors i les línies de recerca de la UPC; informació sobre projectes de recerca innovadors interns i externs a la UPC; informació bibliogràfica sobre els professors honoris causa de la UPC, professors i conferenciant, i totes aquelles aportacions o peticions que ens vulgueu fer arribar relacionades amb els recursos electrònics d'informació.

Dídac Martínez

Director del Servei de Biblioteques i Documentació

BIBLIOTÈCNICA

Accés a noves revistes electròniques
http://bibliotecnica.upc.es/revistes_ele/

Wiley

El Servei de Biblioteques i Documentació s'ha subscrit al paquet de revistes electròniques de la prestigiosa editorial Wiley. Aquesta subscripció s'ha fet conjuntament amb el CBUC (Consorci de Biblioteques Universitàries de Catalunya).

Es tracta d'uns 350 títols punters en el camp de **l'enginyeria, la física, la informàtica, les matemàtiques i la química**, entre altres disciplines.

Es pot accedir al text complet dels articles, en format PDF, des de 1997 fins a l'actualitat a través de Bibliotècnica, la Biblioteca Digital de la UPC.

Amb aquesta subscripció, la comunitat universitària té accés en línia a títols que fins ara es rebien en paper a les biblioteques, la qual cosa en millora l'accessibilitat i en permet la consulta des de qualsevol ordinador de la UPC.

El llistat exhaustiu de tots els títols de l'editorial Wiley disponibles es troba a l'adreça següent:

<http://www3.interscience.wiley.com/cgi-bin/browsepj>

Exemples d'alguns títols representatius de Wiley disponibles a Bibliotècnica:

http://bibliotecnica.upc.es/revistes_ele/

- Communications in Numerical Methods in Engineering
- Environmental Quality Management
- International Journal for Numerical Methods in Engineering
- International Journal of Intelligent Systems
- International Journal of Satellite Communications
- Journal of Biomedical Materials Research
- Journal of Graph Theory
- Journal of Polymer Science
- Mathematical Methods in the Applied Sciences
- Numerical Linear Algebra with Applications

Elsevier

S'ha arribat a un acord amb el grup Elsevier Science per tenir accés electrònic a les revistes d'aquest editor a les quals se subscriu la UPC.

Es tracta de 90 títols punters en el camp de **les matemàtiques, la física, la informàtica, el transport, l'aeronàutica, l'enginyeria civil i l'electrònica**, entre altres disciplines.

Des de Bibliotècnica es pot consultar el text complet de tots els títols des de 1998 fins l'actualitat. A més, i fins al mes de desembre de 2002, Elsevier Science permet l'accés al text complet de la totalitat de les seves revistes (més de 1.600 títols).

El llistat exhaustiu de tots els títols d'Elsevier disponibles es troba a l'adreça següent:

<http://www.sciencedirect.com/science/publications/journal/>

Exemples d'alguns títols representatius d'Elsevier disponibles a Bibliotècnica:

http://bibliotecnica.upc.es/revistes_ele/

- Acta Materialia
- Applied Numerical Mathematics
- Artificial Intelligence
- Computer Methods in Applied Mechanics
- International Journal of Solids and Structures
- Operations Research Letters
- Pattern Recognition
- Polymer Degradation and Stability
- Soil Dynamics and Earthquake Engineering
- Structural Safety
- Tunnelling and Underground Space Technology

American Chemical Society

També està disponible a través de Bibliotècnica el paquet de revistes de **l'American Chemical Society**. En total són 34 revistes electròniques especialitzades en **química**.

Durant el darrer trimestre de 2002, es pot accedir a la informació dels últims 4 anys, i a partir de gener de 2003 estarà disponible la col·lecció completa (any en curs més la totalitat dels *backfiles*).

Aquesta subscripció suposa una notable millora de la col·lecció de revistes especialitzades en química de la UPC.

El llistat exhaustiu de tots els títols de l'American Chemical Society disponibles es troba a l'adreça següent:

<http://pubs.acs.org/about.html>

Exemples d'alguns títols representatius de l'American Chemical Society disponibles a Bibliotècnica:

http://bibliotecnica.upc.es/revistes_ele/

- Biochemistry
- Chemistry of Materials
- Chemical and Engineering News
- Chemical Reviews
- Journal of Agricultural and Food Chemistry
- Journal of the American Chemical Society
- Journal of Chemical & Engineering data
- Journal of the Physical Chemistry, A & B
- Nano Letters

ÉS NOU

La Factoria de recursos docents
<http://www-ice.upc.es/factoria>

La Factoria de recursos docents és un nou espai, localitzat a les biblioteques de la UPC i obert al PAC i al PAS implicat en projectes i propostes de millora de la docència, presencial i no presencial, mitjançant l'ús de les noves tecnologies.

A La Factoria hi ha disponibles:

- Eines TIC per al desenvolupament de recursos docents: maquinari (ordinadors multimèdia, equipament d'enregistrament i edició de vídeo digital, escàners A4 i A3, etc.) i programari (eines d'autor per a la creació de materials docents, eines per al disseny de *web sites*, eines d'edició per a la creació de gràfics, imatges, 3D, etc., eines d'edició de vídeo, eines de càlcul matemàtic).
- Assessorament i suport personalitzat: per part de personal especialitzat.
- Suport per a continuar la formació rebuda en els cursos impartits per l'Institut de Ciències de l'Educació (ICE).
- Sessions de formació en l'ús de les eines

de cerca d'informació, i l'explotació de revistes i bases de dades electròniques de la biblioteca digital de la UPC, impartits per les biblioteques.

A La Factoria es pot:

- Crear continguts multimèdia en suport web o CD (HTML, PDF, FLASH).
- Crear simulacions i eines interactives de suport a la docència.
- Crear gràfics 2D i 3D.
- Gravar i editar vídeos didàctics.
- Dissenyar intranets docents.
- Accedir als recursos didàctics existents a la UPC.
- Integrar els recursos de Bibliotècnica, la Biblioteca Digital de la UPC en materials docents (bases de dades, revistes electròniques...).
- Aprendre a cercar informació de qualitat a Internet.
- Rebre formació en l'ús i l'aplicació de les TIC per a la millora de la docència.

La Factoria:

BRGF (Biblioteca Rector Gabriel Ferraté)

Tel. 93 401 08 06

BCT (Biblioteca del Campus de Terrassa)

Tel. 93 739 86 79

Biblioteca de l'FME (Facultat de Matemàtiques i Estadística)

Tel. 93 401 70 20

Biblioteca de l'EUPB (Escola Universitària Politècnica de Barcelona)

Tel. 93 401 19 66

Biblioteca de l'EUPVG (Escola Universitària Politècnica de Vilanova i la Geltrú)

Tel. 93 896 78 07

Biblioteca de l'EPSC (Escola Politècnica Superior de Castelldefels)

Tel. 93 413 70 44

Bibliografia citada a les guies docents

La bibliografia citada a les guies docents de les escoles i les facultats de la UPC és una de les col·leccions més utilitzades a les biblioteques de la Universitat i suposa per a un nombre molt elevat d'estudiants, el corpus d'informació més important per desenvolupar-ne els estudis, després dels apunts i la documentació elaborats pels propis professors.

Bibliotècnica, la Biblioteca Digital de la UPC, facilita, a partir del curs 2002-2003, l'accés dels estudiants de primer i segon cicle a aquesta documentació. A través d'un nou apartat vinculat amb el Catàleg de les Biblioteques de la UPC, els estudiants poden consultar la bibliografia d'una titulació i d'una assignatura determinada i veure la localització i la disponibilitat dels exemplars que hi ha a les biblioteques.

<http://bibliotecnica.upc.es/brecomanada/>

Què està passant amb les revistes científiques?

En els darrers anys, les revistes científiques estan vivint canvis importants que afecten tots els agents d'aquest sistema d'intercanvi de comunicació científica: autors, editors, proveïdors, biblioteques i sobretot lectors. Tots tenen interessos diferents: uns aconseguen el reconeixement per la seva activitat de recerca, altres tenen interessos comercials, altres tenen per objectiu gestionar i difondre el coneixement, i els darrers enriqueixen el seu capital intel·lectual a partir d'aquestes lectures. Tots, però, comparteixen una mateixa situació d'incertesa davant el futur: algú sap realment quin serà el futur d'aquesta important font de comunicació científica?

La situació actual es pot resumir de la manera següent:

- L'alt nivell d'especialització del coneixement i de la recerca està provocant l'aparició de nombroses revistes.
- La tecnologia afavoreix l'edició i la distribució electrònica i moltes revistes ja s'han deixat de publicar en paper.
- Les editorials més potents absorbeixen les petites al mateix temps que incrementen espectacularment el preu de les revistes. Alguns estudiosos han arribat a demostrar que, cap cosa, ni el petroli, ni cap bé de primera necessitat s'ha incrementat tant com aquestes publicacions. I és que la informació

científica té un preu, però convé recordar que molt sovint els autors dels articles són professors o investigadors de les mateixes universitats que estan pagant les subscripcions!!!

- Les universitats, des de les biblioteques, implementen estratègies per optimitzar els recursos econòmics, estratègies basades principalment en: no duplicar títols, fer compres consorciades, prioritzar el format electrònic, comprar les millors revistes...

Per què les revistes electròniques?

Un dels canvis més importants al voltant de les revistes és el canvi de format: s'ha passat del suport paper a l'electrònic (les e-revistes). Tot i que hi ha alguns inconvenients (sovint no es facilita l'accés electrònic retrospectiu, cal comprar tot el paquet editorial sencer, les comunicacions d'accés poden no funcionar correctament, etc.), que possiblement quedaran resolts en un futur pròxim, els principals avantatges del suport electrònic es poden resumir en:

- Més prestacions i possibilitats de consulta simultània d'una revista per diversos lectors i en qualsevol moment.
- Més interrelació amb altres recursos d'informació: a partir de la consulta d'una e-revista es pot tenir accés, mitjançant

simples "links", a altres articles (per exemple, del mateix autor), a bases de dades (per conèixer el factor d'impacte de la revista), a diccionaris o al web dels autors, etc. El text de la revista electrònica pot ser totalment obert i navegable.

- Més possibilitats de gestió dels articles i dels seus continguts pels lectors: aquests es poden transportar a altres plataformes (p.e. perquè un investigador elabori una base de dades pròpia amb articles relacionats amb la seva línia de recerca).
- Més valor afegit: la subscripció a revistes electròniques ofereix a més altres serveis, com ara l'accés als sumaris i als continguts abans que es publiqui la versió definitiva, serveis d'alerta, serveis de subscripció per perfils i interessos, etc.

Per què no intervenir en el futur de les revistes?

És evident que les tecnologies permeten un ús intensiu de la informació de les revistes. Tot i això, es considera excessiu el preu establert pels editors/distribuidors tenint en compte que el contingut intel·lectual té un origen ben allunyat de les editorials. Les universitats d'arreu del món (professors, bibliotecaris, gestors, etc.), properes o autores d'aquest capital, haurien de ser més actives i crear nous sistemes de

comunicació erudita amb un cost més reduït. L'establiment d'aliances entre les institucions acadèmiques i els científics per difondre el coneixement sense ànim de lucre i garantint el reconeixement que suposen aquestes publicacions s'apunta com a possible solució de futur. Algunes experiències internacionals: JSTOR*, SPARC*, repositori de fitxers d'e-prints de física (<http://es.arXiv.org>), comitès científics en línia de biologia (<http://www.facultyof1000.com>), o altres com <http://www.publiclibraryofscience.com>, etc) ja estan demostrant que això és possible.

Anna Rovira
Unitat de Recursos per a la Recerca
Servei de Biblioteques i Documentació

* **JSTOR** (Journal Storage): organització que té per objectiu construir un repositori retrospectiu de revistes:
<http://www.jstor.org>

* **SPARC** (The Scholarly Publishing and Academic Resources Coalition): aliança d'institucions de recerca, biblioteques i organitzacions que intenten trobar noves solucions per l'edició de revistes científiques:
<http://www.arl.org/sparc>

HO SABIEU ?

El **Journal Citation Reports** (JCR), base de dades produïda per l'Institute for Scientific Information (ISI), és una eina d'avaluació de revistes que ofereix informació sobre l'impacte que tenen aquestes en la comunitat científica.

Partint d'una consulta efectuada a aquesta base de dades, pel que fa a l'àmbit d'especialització d'**enginyeria elèctrica i electrònica**, s'ha obtingut informació de gran interès per a la comunitat investigadora de la UPC.

Seguint un ordenament decreixent, us presentem els 10 títols de revistes que van tenir un **factor d'impacte** més alt, dins d'aquest àmbit del coneixement, durant l'any 2001. Simultàniament, d'aquests 10 títols es facilita informació sobre la disponibilitat – en suport paper o electrònic – a les Biblioteques de la UPC.

Totes les publicacions de l'IEEE i de l'IEE són accessibles, des de Biblioteca, en format electrònic i en text complet des de l'any 1988.

- Progress in Quantum Electronics (en paper des de 2002)
- IEEE Transactions on Medical Imaging (en paper des de 1982)
- IEEE /ACM Transactions on Networking (TON) (en paper des de 1993)
- IEEE Network (en paper des del 1987)

- IEEE Personal Communications (en paper des de 1994)
- Proceedings of the IEEE (en paper des de 1913)
- IEEE Transactions on Pattern Analysis and Machine (en paper des de 1979)
- IEEE Communications Magazine (en paper des de 1973)
- IEEE Transactions on Image Processing (en paper des del 1992)
- IEEE Electron Device Letters (en paper des de 1980)

Les edicions dels anys 2000 i 2001 del JCR es consulten a partir de la interfície de Web of Knowledge, plataforma comuna d'interrogació per a totes les bases de dades d'ISI. Aquesta interfície presenta l'avantatge d'acompanyar les dades amb gràfics d'evolució del factor d'impacte d'una determinada publicació en els últims cinc anys. L'edició web estableix relacions entre les revistes que citen i les revistes que són citades. El JCR ofereix dades com: el factor d'impacte, el factor d'immidatesa, la vida mitjana d'una publicació, informació de l'editor i canvis en els títols de les revistes.

La base de dades JCR es pot consultar a través de Biblioteca:
<http://biblioteca.upc.es/bddades/>

SESSIONS DE FORMACIÓ A LES BIBLIOTEQUES DE LA UPC

Ja està disponible la guia impresa amb la programació de les sessions de formació de les biblioteques de la UPC per als professors PAS i estudiants.

Hi trobareu:

Sessions de formació generals, que donen a conèixer els principals serveis que ofereixen les biblioteques UPC i les eines generals per a la cerca d'informació (catàlegs, revistes electròniques, Internet, etc.); **sessions de formació temàtiques**, que donen a conèixer recursos d'informació relatius a les àrees temàtiques de la UPC; **sessions vinculades**

als estudis de la UPC, que donen suport als continguts de determinats crèdits i que s'integren en els estudis de 2n i 3r cicle de la UPC.

Aquestes sessions s'organitzen a partir de col·laboracions amb els professors, els departaments i altres organismes docents de la UPC. A més de les esmentades sessions, totes les biblioteques de la UPC ofereixen **sessions a mida**, és a dir, sessions que sota demanda dissenyen les biblioteques ajustant-se a les necessitats informatives dels professors, els estudiants i el PAS.

<http://biblioteca.upc.es/sesfor/>

Algunes de les sessions de formació programades per les biblioteques de la UPC:

Recursos d'informació en Matemàtiques i Estadística	Biblioteca de l'FME
Recursos d'informació Marítima	Biblioteca de l'FNB
Recursos d'informació en Informàtica, Electrònica i Telecomunicacions	BRGF (Biblioteca Rec-tor Gabriel Ferraté)
Bases de dades de Legislació	Biblioteca de l'EUPM
Bases de dades d'Arquitectura	Biblioteca de l'ETSAV
Bibliotècnica, la Biblioteca Digital de la UPC	Biblioteca de l'EUPVG
Recursos d'informació per a la recerca en Arquitectura	Biblioteca de l'ETSAB
Recursos d'informació per a la recerca	Biblioteca de l'EUPB
Recursos d'informació en Globalització i Sostenibilitat	BCT (Biblioteca del Campus de Terrassa)
Recursos d'informació en Ciències dels Materials	Biblioteca de l'ETSEIB
Recursos d'informació en Electrònica i Telecomunicacions	Biblioteca de l'EPSC
Recursos d'informació en Agricultura	Biblioteca de l'ESAB
Recursos d'informació en Mecànica i Electrònica	Biblioteca de l'EUETIB

Tota la informació de les sessions, els horaris, la biblioteca on s'imparteixen i els formularis d'inscripció estan disponibles a Biblioteca:
<http://biblioteca.upc.es/sesfor/>

FEEDback

TEch té una periodicitat trimestral.
TEch agrairà qualsevol aportació i/o suggeriment a:
Info.Biblioteques@upc.es

Servei de Biblioteques i Documentació. UPC
Jordi Girona, 31
08034 Barcelona
Tel. 93 401 60 79